

Fiche Landelijke Gebieden onder Stedelijke druk

Stand van Zaken per 25 oktober 2012

Context

Het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is aangepast om een antwoord te bieden op de uitdagingen van deze tijd. De laatste jaren zijn hervormingen doorgevoerd, die de sector moderniseren en marktgericht maken. De “Europa-2020” strategie schept een nieuw kader dat het GLB in staat stelt bij te dragen aan een slimme, duurzame en inclusieve groei door een antwoord te bieden op de uitdagingen van onze samenleving, vooral op economisch, sociaal, ecologisch, klimatologisch en technologisch vlak. In november 2010 is een richtinggevende mededeling van de Commissie verschenen, waarin wordt voorgesteld het Europees Landbouwbeleid te hervormen. In het najaar van 2011 zijn de eerste wetgevende voorstellen gepubliceerd.

Kenmerkend voor de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het GLB, waaronder ook plattelandsontwikkeling valt vraagt de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen om speciale aandacht; de peri-urbane gebieden. Het beïnvloedingsproces rond de hervorming van het GLB voor de periode 2014-2020 wordt naar verwachting in 2013 afgerond. De lobbyinzet werkt en lijkt de laatste jaren zijn vruchten af te werpen door de aantoonbare erkenning en vermelding van peri-urbane gebieden in meerdere Europese (nieuwe) wetgeving, EP-adviezen en EC-rapporten¹.

Lobbydoel

Ondersteuning en erkenning krijgen van het EU beleid voor het belang en de noodzaak van het versterken van de vitaliteit van het platteland in de Randstad en rond de stad in algemene zin.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Elvira Sweet (EU Coördinerend Gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk (Groengedeputeerden Randstad): Jaap Bond (NH), Jan-Nico Appelman (FL), Bart Krol (UT), Han Weber (ZH)

Ambtelijk: Alexander van den Bosch (ZH), Hilde van Velzen-Donker (NH), Eva Gijbels (NH)

Expertgroep: Elke Boesewinkel (FL), Stephan Melis (NH), Jaap van Til (UT), Lodewijk Legrand (UT), Peter Verbon (ZH, vz.), Inge van Westbroek (ZH, secr.), Pim Vermeulen (Amsterdam), Tsveta Velinova (Haaglanden)

Partners

- Netwerken: o.a. Peri Urban Regions Platform Europe (PURPLE), Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR), Agriregio, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), IPO/VNG, LTO².
- Bestuurlijk/politiek: Comité van de Regio's (via gedeputeerde NAT-commissie³), Europese Commissie DG AGRI⁴, Europees Parlement; Commissie Regionale Ontwikkeling (REGI), Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling AGRI, Ministerie van EL&I.

¹ EP: Europees Parlement, EC: Europese Commissie

² LTO: Land- en Tuinbouworganisatie

³ NAT: Natuurlijke hulpbronnen

⁴ DG AGRI: Directoraat-Generaal Agriculture and Rural Development (Landbouw en Plattelandsontwikkeling)

Rol Provinciale Staten: ambassadeur intern en extern

PS kan belangrijke toegevoegde waarde hebben in het breed uitdragen van het Randstadstandpunt op de toekomst van het Landbouwbeleid en de plattelandsontwikkeling richting 1) het maatschappelijk middenveld en 2) richting de politieke fracties van de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Provinciale Structuurvisies, Agenda Landbouw en Visserij 2012-2016, Structuurvisie Noord-Holland 2040, Natuurbeheerplan 2013, Provinciale Woonvisie 2010-2020, Beleidsvisie Groen, Agenda Vitaal Platteland.

Resultaten - gepleegde acties

De lobby richting het Europees Parlement heeft er voor gezorgd dat de peri-urbane dimensie in verschillende EU teksten is erkend. Echter, verankering in het wetgevend kader kan pas eind 2012/2013 gerealiseerd worden.

Resultaten door gerichte lobby/acties tot op heden zijn onder andere;

- PIEPER Rapport (EP). Verwijzing naar peri-urbane gebieden in relatie tot 'urban-rural partnerships' in resolutie van het Europees Parlement (rapporteur Markus Pieper) over het 5e Cohesieverslag voor de strategie voor het cohesiebeleid post 2013.
 - DURNWALDER Rapport (CvdR). Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2014. Verwijzing naar de specifieke rol en positie van boeren in peri-urbane gebieden of gebieden waar landbouw onder grote druk staat.
 - Rapport CITIES OF TOMORROW; challenges, visions, ways forward (EC). De nieuwe stedelijke realiteit wordt in dit rapport gekenmerkt door een peri-urbane ontwikkeling; nieuwe verhoudingen tussen de 'core city' en zijn omgeving.
 - RURBAN Project, Rural and Urban Partnerships for Sustainable Development (EC, DG Regio) PURPLE is op initiatief van de Randstad (via contacten Urban Intergroup) lid geworden van de Stuurgroep van dit initiatief van DG Regionaal beleid. Een van de principes van dit project is gericht op onder andere de uitkomsten uit het PLUREL project met betrekking tot de negatieve impact van stedelijke ontwikkeling 'urban sprawl' op peri-urbane gebieden.
 - Het Rapport Souchon (CvdR) m.b.t. het GLB na 2014 maakt expliciet melding van peri-urbane gebieden, platteland rond de stad en hun bijzondere kenmerken en specifieke belemmeringen zoals in de Randstad.
 - Het rapport van EP-rapporteur Olbrycht over het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) zal een verwijzing bevatten naar peri-urbane gebieden als evt. doelgebied voor een 'functional urban area'.
 - De rapporteurs Krehl/Van Nistelrooij van de algemene structuurfondsen verordening hebben als rapporteurs amendementen ingediend ter ondersteuning van peri-urbane gebieden.
 - Daarnaast zijn (in PURPLE-verband) concrete tekstvoorstellen aangedragen bij de sleutelpersonen in de AGRI/ REGI commissie in het Europees Parlement m.b.t. het plattelandsfonds en de structuurfondsen. De Randstad heeft hier een grote bijdrage aan geleverd (qua proces/strategie en inhoud). Verdere gerichte lobbyacties worden uitgevoerd/ zijn in voorbereiding.
- Parallel aan de inzet in het Brusselse traject wordt actief ingezet op het NL-traject in nauwe samenwerking met de Public Affairs-verantwoordelijken binnen de P4. Het gaat daarbij om bijv. het voorbereiden van evt. memo's en aanscherpingen voor appreciaties van Leden van de Landbouwcommissie. Belangrijk uitgangspunt daarbij is een hoger aandeel voor plattelandsontwikkeling en aandacht voor landbouw in peri-urbane gebieden.

- In Randstadverband vindt binnen de provincies afstemming plaats tussen de EZ en de voor Landbouw verantwoordelijke afdelingen om synergie tussen het toekomstige POP en EFRO te kunnen realiseren. Hiermee wordt tevens de Randstad inzet voorbereid voor het op te stellen partnerschapscontract voor de nieuwe periode van structuurfondsen.

Tijdpad

Juni/Juli 2012	Informatie en draagvlakbijeenkomst in NL met de verschillende stakeholders. 30 mei: AO in TK voor de Landbouw en Visserijraad van 3, 4, 5 juni 13 juni: AO in TK voor de Landbouwraad van 19-20 juni 4 juli: AO in TK voor Landbouw en Visserijraad van 16-17 juli
10 oktober	Event "contributing to rural-urban bonds in peri-urban regions" tijdens de Open Days van het Comite van de Regio's samen met negen ander Europese regio's
13 september 2012	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer voorafgaand aan de Landbouw- en visserijraad van 19 en 20 november
12 december 2012	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer voorafgaand aan de Landbouw- en visserijraad van 17 en 18 december
Dec 2012/mrt 2013	Besluit in Brussel over het EU-budget voor Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014-2020 en het aandeel van Nederland daarin.
Najaar 2012	General Assembly PURPLE, Brussel.
1 ^e kwartaal 2013	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer voorafgaand aan besluitvorming nieuw wetgevend kader Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014-2020
Zomer/najaar 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met Operationeel Programma Plattelandsontwikkeling 2014-2020
Zomer/najaar 2013	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer voorafgaand aan de vaststelling van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indieing van eht partnerschapscontract inzet plattelandsontwikkeling en oplevering operationeel programma 2014-2020
Zomer/najaar 2013	Vaststelling in Brussel van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indieing van eht partnerschapscontract inzet plattelandsontwikkeling en oplevering operationeel programma 2014-2020
Oktober 2013	General Assembly PURPLE bij Regio Randstad in Brussel.
Voorjaar 2014	Goedkeuring operationele programma's, aanvang nieuwe programmaperiode
2013, vóór 1 jan. 2014	Omzetting Europese wetgeving in nationale wetgeving / operationele programma's.

Fiche Duurzame Leefomgeving

Stand van zaken per 25 oktober 2012

Context

De EU roept op economische groei te plaatsen in het licht van duurzame benutting van hulpbronnen. Begin 2011 is voor milieu daartoe een actieplan 'resource efficiency' gepresenteerd. In de Randstad hebben we, vanwege ons bijzondere karakter - een grootstedelijke regio met continue schaarste aan middelen - veel initiatieven die deze vergroening beogen waarbij een goede balans economie/ecologie geborgd is. Bijvoorbeeld klimaatneutraal wonen, bescherming van gebieden tegen overstroming, watermanagement, natuurinclusieve gebiedsontwikkeling, bio-based economy en het stimuleren van duurzame energie in verkeer & vervoer via smart grids. De uitdaging in de brede zin van het woord (zowel wetgeving als financiële middelen) is steun verzamelen voor initiatieven die de Randstad neemt.

Binnen dit algemene dossier worden initiatieven gepresenteerd die voor de provincies prioritair zijn. In 2012 is dit het luchtpakket in de Europese beleidsontwikkelingsfase (evaluatie bestaand beleid, stakeholdersconsultaties). Uiterlijk oktober 2013 presenteert de Europese Commissie voorstellen voor herziening van de huidige richtlijn luchtkwaliteit.

Lobbydoel

Inbreng Randstadbelangen in de EU herziening van de thematische strategie luchtvervuiling, inclusief bestaande EU luchtkwaliteit en emissie wetgeving in het bijzonder:

- Aangeven waar de huidige richtlijnen uitvoeringsproblemen opleveren (bereiken van bepaalde grenswaarden binnen de deadline) voor de Randstad en oplossingen (regionale best practices) aandragen aan de Commissie als input voor de review van het luchtpakket in 2013.
- In de toekomstige richtlijn ruimte inbouwen voor regionaal maatwerk voor implementatie.
- EU-instrumenten (financieel, wetgevend) laten bijdragen aan luchtkwaliteit verbetermaatregelen in de regio.
- EU treft bronmaatregelen om luchtkwaliteit aan te pakken (bijv. Euro standaards, realistische test cycli, banden en remmen, gebouwen, industrie, schone brandstoffen).
- Betere afstemming tussen EU luchtbeleid en EU sectorbeleid (transport, industrie) enerzijds en nationaal, regionaal en lokaal beleid anderzijds.

Het verkrijgen van steun en erkenning vanuit het EU beleid voor de opgave in grootstedelijke regio's, waaronder de Randstad, om duurzaamheidsaspecten mee te nemen in de economische ontwikkeling van de regio's.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Europagedeputeerde Flevoland (EU Coördinerend Gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 Duurzame Leefomgeving: milieugedeputeerde Flevoland (FL), Tjeerd Talsma (NH), Ralph de Vries (UT), Rik Janssen (ZH)

Ambtelijk: Sidony Venema/Karolien de Bruine (FL/ P4 Bzl), Marieke Kuijer (UT), Joanne Swets (P4 Bxl)

P4 expertgroep Duurzame Leefomgeving (P4: Linda Docter (vz/UT), Frauke van Genevasen (secr/FL), Michael Jonk (NH), Erik de Haan (ZH), Ellen Snijder (ZH), G4: Hans Verdonk (R'dam), Koen de Kruif (DCMR),

P4 Expertgroep (luchtkwaliteit): Beate Arends (ZH), Sake Haagsman (FL), Sanne Ruijs (NH), Marjon Plantinga (UT)

Partners

- AIR netwerk (Baden-Württemberg, Catalunya, Emilia-Romagna, Greater London, Hessen, Lombardia, North Rhine Westphalia, Piemonte, Randstad, Steiermark, Veneto en Vlaanderen)
- P4/G4 expertgroep luchtkwaliteit: voor P4 zie expertgroep lucht hierboven. G4 experts: Harry van Bergen (A'dam), Jan-Harko Post (Den Haag), Mirna Hensen en Marco te Veldhuis (R'dam), Bertien Oude Groote Beverborg (UT) + Johan Voerman (DCMR)
- Council of European Municipalities and Regions (CEMR): Marjon Plantinga (UT)
- InterBestuurlijkDossierTeam (IBDT): Beate Arends (IPO), Harry van Bergen (VNG), Johan Voerman (DCMR)
- Permanente Vertegenwoordiging-NL EU (Lizet Quaak), EP rapporteur NEC⁵/Luchtkwaliteit Holger Kraemer (G, ALDE)
- Nederlandse Europarlementariërs in ITRE (Commissie Industrie, Onderzoek en Energie): Judith Merkies (PvdA), Van Baalen (VVD) en Van Nistelrooij (CDA, plv) en Nederlandse Europarlementariërs in ENVI (Commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en voedselveiligheid): Bas Eickhout (GL) en Gerben-Jan Gerbrandy (D66)
- Vanuit de Europese Commissie zijn de volgende DG's relevant: SANCO, CLIMA, ENER (ecodesign), ENVE, AGRI, MOVE and ENTR (Euro 6 normen)
- Ministerie van I&M
- Eurocities.

Rol Provinciale Staten: ambassadeur (intern, extern), informatiemakelaar

Pleiten in Tweede Kamer en Europees Parlement voor gezamenlijke inzet op Europees bronbeleid en aandragen best practices vanuit de regio's.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Thematische Strategie Lucht, Provinciaal Milieu Beleidsplan 2009-2013, Actieplan Geluid, Regionale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel, Herziening Bodem, Water en Milieubeleid, Beleidsvisie Duurzaamheid en Milieu.

Resultaten - gepleegde acties

- Op 19 september ambtelijk aan eerste bijeenkomst CEMR focusgroup luchtkwaliteit deelgenomen. Inhoud geleverd voor position paper dat begin 2013 voorzien is.
- Op 24 september en 26 september presentaties door het AIR netwerk tijdens bijeenkomsten in het Europees Parlement met Eurocommissaris Potočnik voor milieu, Europarlementariër Bas Eickhout en Dieter-Lebrecht Koch bij EP Intergroup klimaatverandering, biodiversiteit en duurzame ontwikkeling. Deze bijeenkomsten waren belegd om te spreken over de resultaten van het luchtkwaliteitsrapport door het Europees Milieu agentschap gepubliceerd.
- Opstellen ambtelijke strategie met G4, VNG en IPO over te volgen gezamenlijkheid in de lobby.

Tijdpad

4 december 2012	Luchtexterts bijeenkomst AIR netwerk in Brussel
5-6 december 2012	Stakeholder Expert Group (SEG) van de Europese Commissie inzake herziening luchtkwaliteitsbeleid
Eind 2012	Presentatie rapporten van de World Health Organisation (NO ₂ , ozon, PM)
2012/2013	Vorbereiding van een Europese impact assessment (effectrapportage)
2013	Europees 'Year of Air'
Oktober 2013	Uiterste datum voorstel herziening Europese richtlijn luchtkwaliteit

⁵ NEC: National Emission Ceiling (nationaal emissieplafond)

2013	Publicatie EC Voorstel voor Herziening Richtlijnen EU Luchtkwaliteit. Start besluitvorming in Raad/EP/Comité van de Regio's.
------	--

http://ec.europa.eu/environment/air/review_air_policy.htm

Fiche Toekomst Regionaal Beleid

Stand van zaken per 25 oktober 2012

Context

De Randstadprovincies hebben met de steden regionale economische visies ontwikkeld om de regionale economie op een duurzame wijze te stimuleren. Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat om met Europese fondsen deze regionale economische visies binnen Europese beleidskaders en regels uit te voeren. Hiermee leveren regio's een bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie, die inzet op duurzame economische groei en werkgelegenheid in de EU. De Randstadprovincies hechten daarom veel belang aan het Europese regionale beleid en de structuurfondsen. Tijdens de programmaperiode 2007-2013 ontvangt de Randstad in totaal 310 miljoen EUR uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor regionale structuurversterking. Samen met de vier grote steden (G4) investeren de Randstadprovincies via het operationeel programma Kansen voor West (OP West) in kennis, innovatie en ondernemerschap, alsmede het attractiever maken van de regio's en steden. De provincies ontvangen bovendien fondsen uit Brussel voor transnationale en interregionale samenwerking (Interreg). Het betreft hier fondsen voor projecten met regio's uit andere lidstaten op het gebied van bijvoorbeeld duurzame ontwikkeling en innovatie.

Bij de Europese structuurfondsen geldt het principe van cofinanciering. Voor iedere euro uit Brussel dient minimaal één euro uit de lidstaat zelf te worden bijgesloten. In de praktijk valt de cofinanciering hoger uit (multipliereffect). Het programma Kansen voor West kent een multiplier van drie, waardoor uiteindelijk een investeringsbudget van meer dan één miljard euro voor zeven jaar ter beschikking staat. De cofinanciering in Kansen voor West wordt opgebracht door P4, G4, rijk, kennisinstellingen en ondernemers.

Lobbydoel

De Randstadprovincies willen ook na 2013 in aanmerking komen voor de structuurfondsen en zetten zich samen met de andere provincies en steden in Brussel en Den Haag in voor het behoud hiervan. De Randstadprovincies zetten hierbij in op een substantieel aandeel in de nationale enveloppe EFRO als basis voor een nieuw operationeel programma voor het landsdeel West: Kansen voor West II. Dit programma biedt ruimte om de regionale economische visies van de provincies en steden met Europese middelen te realiseren. De EFRO-middelen bieden tevens kansen om te investeren in hernieuwbare energie, een Europese opgave waarbij Nederland achter blijft bij haar eigen doelstellingen.⁶ Hierbij is het behoud van het beheer op regionaal niveau een belangrijk aspect. Bovendien zetten de Randstadprovincies zich in voor het organiseren van voldoende cofinanciering voor de volgende programmaperiode.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Ralph de Vries (EU Coördinerend Gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 Economie: Remco van Lunteren (UT), Jan-Nico Appelmann (FL), Govert Veldhuijzen (ZH), Jan van Run (NH)

Ambtelijk: Bas van den Barg, Karolien de Bruine

Expertgroep: Laura Vis, Hans Spijker (ZH), Hiske van der Meulen (UT), Joke van den Brink, Guus van Dalen, Elle Verstraelen (FL), Kalle Seeters, Annelies Maas-van't Hof (NH)

⁶ Nederland heeft in het kader van Europa2020 de doelstelling geformuleerd om in 2020 14% van haar totale energievoorziening te putten uit hernieuwbare energie. In 2010 stond voor Nederland de teller pas op 3,8%.

Andere betrokken beleidsterreinen (bestuurlijk en ambtelijk) zijn onder andere klimaatadaptatie en duurzame energie. Daarnaast zijn ook de betrokkenen bij de uitvoering van Kansen voor West aangehaakt.

Partners

IPO, VNG, G4, G32, Ministerie van EL&I (Interbestuurlijk Dossierteam Toekomstig Cohesiebeleid), DG REGIO⁷, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), Europarlementariër Lambert van Nistelrooij (CDA).

Rol Provinciale Staten: ambassadeur (intern, extern), informatiemakelaar, kennisverspreider
Discussie starten over beschikbaar stellen van provinciale middelen voor cofinanciering voor het programma Kansen voor West II. Tevens pleiten bij partijen in Tweede Kamer en Europees Parlement voor het belang van Regionaal Beleid en het behoud van rijkscofinanciering voor structuurfondsen.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Economische Agenda Metropoolregio Amsterdam, Economische Agenda Zuidvleugel, Beleidsvisie Regionale Economie en Energie, Economische Visie Provincie Utrecht 2020.

Resultaten - gepleegde acties

- Na de publicatie van het pakket voorstellen voor het nieuwe EU-regionaal beleid voor de periode 2014-2020, onderhandelen Raad en Europees Parlement over de concept-verordeningen. Vanuit P4 (en G4) wordt intensief samengewerkt met het rijk, dat Nederland vertegenwoordigt in de onderhandelingen in de Raad. Aandachtspunten zijn o.a. het behoud van het partnerschapsbeginsel in de voorstellen, de verdelingscriteria voor structuurfondsen over de lidstaten, afschaffing of aanpassing van de prestatiereserve en vermindering van administratieve lasten. De onderhandelingen in eerste lezing zijn nog gaande. Het Parlement en de Raad (lidstaten) zijn informele gesprekken gestart om het hele onderhandelingsproces in één lezing af te ronden. De onderhandelingen worden pas definitief afgerond als er een besluit is genomen over de Europese meerjarenbegroting 2014-2020, waaruit de Europese programma's gefinancierd worden.
- Vanuit P4 wordt intensief samengewerkt met het EP⁸, in het bijzonder met Lambert van Nistelrooij (CDA), die samen met het Duitse EP-lid Constanze Krehl, co-rapporteur is van het rapport van het Europees Parlement over de Algemene Structuurfondsenverordening. Ter ondersteuning van zijn werkzaamheden als rapporteur heeft de heer Van Nistelrooij een expertgroep opgericht waarin de P4 vertegenwoordigd is. Deze expertgroep heeft via concrete teksten voor het rapport en amendementen op de voorstellen van de Europese Commissie een essentiële bijdrage geleverd aan het eindconcept van het rapport en de amendementen op de voorstellen van de Europese Commissie die in juli jl. in de commissie Regionaal Beleid (REGI) van het Europees Parlement zijn behandeld. Bijdragen vanuit de P4 waren gericht op versterking partnerschapsbeginsel, afschaffing van de prestatiereserve en vermindering administratieve lasten. De plenaire stemming in eerste lezing over het rapport van Van Nistelrooij staat voor het najaar van 2012 op de agenda.
- Vanuit de P4 is ook actief deelgenomen aan de behandeling van de verschillende adviezen van het Comité van de Regio's over de structuurfondsenverordeningen. Gedeputeerde De Vries heeft in de commissievergadering (COTER⁹) in Lissabon op 5 maart jl. met hulp van andere Nederlandse leden amendementen ingediend. Een meerderheid van die amendementen zijn in de adviezen terecht

⁷ DG Regio: Directoraat-Generaal Regionaal Beleid (Europese Commissie)

⁸ Europees Parlement

⁹ COTER: Commissie voor Territoriale Samenwerking (Comité van de Regio's)

gekomen. De verschillende adviezen van het Comité van de Regio's over het wetspakket toekomst cohesiebeleid zijn op 3 mei jl. in de plenaire vergadering vastgesteld. De adviezen zijn voor het overgrote deel in lijn de wensen van de provincies.

- Vanuit het IPO wordt in samenwerking met VNG, G4 en G32, rijk en TK gevoed met argumenten om de opstelling van de regering in het kader van de onderhandelingen over het EU-Meerjarig Financieel Kader 2014-2020 (MFK) te beïnvloeden. De regering zet vooralsnog in op een verlaging van de nationale afdracht aan de EU en het schrappen van structuurfondsen voor rijke regio's. Echter, de regering heeft in het Algemeen Overleg (AO) in de Tweede Kamer op 19 april jl. aangegeven dat als de structuurfondsen weer naar Nederland komen, de regering voor een 'redelijk aandeel' uit de structuurfondsen gaat. De regering zet ook in op een aanpassing van de allocatiecriteria voor de structuurfondsen (toevoegen van de indicator 'innovatie'), dat een positief effect zal hebben op het Nederlandse aandeel in de structuurfondsen.
- Provincies en gemeenten werken samen met het rijk aan de nieuwe operationele programma's EFRO. Hiervoor is een apart overleg opgericht: Landelijk Overleg Operationele Programma's (LOOP). De P4 en G4 hebben samen met de middelgrote gemeenten in de Randstad een werkgroep opgericht ter voorbereiding van het nieuwe operationele programma. In deze werkgroep is een eerste schets van het nieuwe programma opgesteld, die op 11 juli jl. in een bestuurlijk overleg met staatssecretaris Bleker is besproken. De staatssecretaris is tevredenheid over de schets uitgesproken en spoort de regio aan de schets verder uit te werken in overleg met regionale partners als kennisinstellingen en ondernemingen.

Tijdpad

11 juli 2012	Bestuurlijk overleg toekomst regionaal beleid decentrale overheden met staatssecretaris Bleker (onderwerpen: contouren inhoudelijke inzet EFRO en besluit over beheer EFRO-programma's).
4 september 2012	P4 Provinciale Staten Europa discussie Toekomst Regionaal Beleid
11 oktober 2012	Bestuurlijk overleg toekomst regionaal beleid decentrale overheden met staatssecretaris Bleker (onderwerpen: definitief besluit over beheer EFRO-programma's en Partnerschapsovereenkomst/synergie tussen verschillende EU-fondsen).
najaar 2012	Plenaire stemming EP over rapporten Toekomst regionaal beleid 2014-2020 (afronding eerste lezing EP).
najaar 2012	Voortzetting schrijfproces nieuwe operationele programma's EFRO 2014-2020.
6 december 2012	Bestuurlijk overleg toekomst regionaal beleid decentrale overheden met staatssecretaris Bleker (onder voorbehoud).
Dec. 2012	AO van de Tweede Kamer voorafgaand aan Europese Raad over onderhandelingen EU-meerjarenbegroting
Dec. 2012/mrt 2013	Europese Raad: mogelijk besluit in Brussel over EU-budget voor Regionaal Beleid en het aandeel van Nederland daarin.
Zomer/najaar 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met Operationeel Programma 2014-2020 en bijlage Smart Specialisation Strategy (zie fiche Kennis & Innovatie).
Zomer/najaar 2013	AO in de Tweede Kamer voorafgaand aan de vaststelling van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indiening Partnerschapscontract inzet structuurfondsen en oplevering operationele programma's 2014-2020. Mogelijk besluit over beschikbaar stellen rijkscofinanciering voor EFRO-programma's.
Zomer/najaar 2013	Vaststelling in Brussel van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indiening Partnerschapscontract inzet structuurfondsen en oplevering operationele programma's 2014-2020.

Voorjaar 2014	Goedkeuring operationele programma's, aanvang nieuwe programmaperiode.
---------------	--

Fiche Kennis en Innovatie

Stand van Zaken per 25 oktober 2012

Context

Het Europees beleid tot 2020 staat in het teken van innovatie met een focus op onderzoek en ontwikkeling. In de mededeling over de Innovatie Unie roept de Europese Commissie op meer te investeren in excellentie en pleit zij voor de vorming van Innovatie Partnerschappen. Dit biedt kansen voor de Randstad als economisch sterke regio met internationaal erkende kennisinstellingen. Door inzet op brede toegang tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de Innovatie Partnerschappen en door de opstelling van een Regionale Integrale Slimme Specialisatie Strategie (RIS3) kan de Randstad bijdragen aan en aansluiten bij brede EU-initiatieven.

Horizon 2020, het Europese kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling 2014-2020, is een belangrijke pijler van de Innovatie-Unie. Horizon 2020 brengt de gehele EU-financiering van onderzoek en innovatie inclusief EIT (Europees instituut voor innovatie en technologie) en CIP (kaderprogramma voor concurrentiekracht en innovatie) voor het eerst onder in één programma.. Hiervoor wordt 80 miljard euro voorgesteld. Dit bedrag is indicatief. Er wordt nog over onderhandeld tussen Europese Commissie, Europees Parlement en Europese Raad. Het dient als kader voor de financiering van de gehele innovatieketen van onderzoek tot de toepassingen in de markt. Horizon 2020 kent 3 doelstellingen:

1. De positie van de EU als **wereldleider in de wetenschap verbeteren** (24,6 miljard euro, incl. een verhoging van het budget met 77% voor de uiterst succesvolle Europese Onderzoeksraad (ERC));
2. Het veiligstellen van **het industriële leiderschap** op het gebied van innovatie (17,9 miljard euro). Dit behelst een belangrijke investering van 13,7 miljard euro in sleuteltechnologieën, alsmede een betere toegang tot kapitaal en steun aan het MKB;
3. De aanpak van **belangrijke maatschappelijke vraagstukken** (31,7 miljard euro), verdeeld over zes hoofdthema's: gezondheidszorg, demografische veranderingen en welzijn; voedselzekerheid, duurzame landbouw, marien en maritiem onderzoek en de bio-economie; veilige, schone en efficiënte energie; slim, groen en geïntegreerd vervoer; klimaatverandering, efficiënt gebruik van hulpbronnen en grondstoffen; en inclusieve, innovatieve en veilige samenlevingen.

Lobbydoel

- Het beschikbaar krijgen van middelen uit EFRO voor innovatie in de nieuwe programmaperiode voor de Randstad. Hiertoe wordt een RIS3 voor de Randstad (P4+G4) ontwikkeld, als onderdeel van de lobby voor de beschikbaarheid van EFRO-middelen voor het landsdeel West.
- Erkenning vanuit Europa voor de faciliterende rol die regio's vervullen bij de kennisoverdracht en kennisvalorisatie (kennis, kunde, kassa) in de eigen regio, in het bijzonder voor het MKB.
- Nastreven dat Horizon 2020 voldoende aanknopingspunten biedt om de verbindende rol van regio's voor kennis en innovatie te blijven vervullen en dat regio's ook effectief kunnen deelnemen aan het programma. Het Horizon 2020 programma dient daarom een regionale component te bevatten.
- De praktische regionale uitvoerbaarheid waarborgen bij de realisatie van beleidssynergie en de gebruikmaking van EU-financieringsprogramma's die elkaar ondersteunen (zgn. multi-fund programming).
- Indien er vanuit het MKB in de Randstad behoefte blijkt te zijn, zullen de Randstadprovincies inzetten op het verbeteren van de toegang tot de Europese financieringsmogelijkheden (vraag gestuurd).

Deze boodschappen zullen in IPO/HNP verband in 2012 worden ingebracht in de behandeling van Horizon 2020 in het Comité van de Regio's en het Europees Parlement.

Daarnaast de Randstadprovincies positioneren in de Brusselse netwerken die zich richten op het versterken van het innovatievermogen van de regio's (o.a. ERRIN: European Regions for Research & Innovation Network).

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Rogier van der Sande (coördinerend EU gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 EZ: Govert Veldhuijzen (ZH), Jan-Nico Appelman (FL), Jan van Run (NH), Remco van Lunteren (UT)

Ambtelijk: Wim Stooker, Bas van den Barg, Lenneke Joosen (S3), Carolien Jaspers, Karolien de Bruine

Expertgroep: Joke van den Brink (FL, vz), Guus van Dalen, Elle Verstraelen (FL), Kalle van Seeters, Annelies Maas-van 't Hof (NH), Hiske van der Meulen (UT), Laura Vis (ZH)

Partners

G4, middelgrote gemeenten (S9), kennisinstellingen, universiteiten, bedrijfsleven (MKB), ministeries (EL&I, BZK, OCW, SZW, I&M),

In Brussel: European Regions Research & Innovation Network (ERRIN), VNO-NCW/MKB, Directoraat Generaal Onderzoek en Innovatie van de Europese Commissie

Rol Provinciale Staten: ambassadeur (intern en extern)

Kennis nemen van resultaten, acties en tijdspad. Indien noodzakelijk de lobby voor het beschikbaar blijven voor Nederland van de structuurfondsen (inclusief de smart specialisation strategy) kracht bijzetten via politieke kanalen in Tweede Kamer en EP.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Economische Agenda Metropoolregio Amsterdam, Economische Agenda Zuidvleugel, Beleidsvisie Regionale Economie en Energie, Economische Visie Provincie Utrecht 2020.

Resultaten - gepleegde acties

- Om de Randstadlobbyboodschap voor behoud van een regionale component in Horizon2020 kracht bij te zetten zijn op initiatief van het Randstadkantoor grote Europese netwerken bij elkaar gebracht. Dit heeft geresulteerd in een gemeenschappelijk standpunt van EUROCITIES, CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions), ERRIN (**European Regions Research and Innovation Network**) en VRE (Vereniging van Regio's in Europa) over Horizon2020. Dit is o.a. bij het Europees Parlement ingebracht voor de behandeling van Horizon2020 en het EIT¹⁰. Dit heeft mede geleid tot nieuwe voorstellen/amendementen voor een territoriale dimensie in het onderzoeksbeleid.
- Het rapport van gedeputeerde Anne Bliet (Flevoland) over het Europese Innovatie Partnerschap over productiviteit en duurzaamheid in de landbouw is eind september unaniem aangenomen in de Commissie Natural Resources van het Comité van de Regio's.
- Ook het rapport van gedeputeerde Rogier van der Sande (Zuid-Holland) over de biobased economy is met algemene stemmen aangenomen in de Commissie Education van het Comité van de Regio's.
- Portefeuillehouder Rogier van der Sande heeft met de collegevoorzitter van de Erasmus Universiteit, mevrouw Van der Meer Mohr, gesproken over verdere samenwerking tussen Regio Randstad en de

¹⁰ EIT: European Institute of Innovation and Technology

randstedelijke universiteiten richting Brussel. Er zal een inventarisatie van gezamenlijke netwerken en thema's worden gemaakt.

- Op 27 september is door Regio Randstad een seminar georganiseerd in het HNP samen met het ERRIN netwerk en het ESPON/RISE onderzoeksproject. Onderwerp was 'smart specialisation, integrated strategies, territorial cohesion, tension or synergies?'. Doel was regionale geïntegreerde strategieën vanuit verschillende kanten belichten en hierover het debat voeren.
- Nadat de houtskoolschets voor Landsdeel West is vastgesteld in het Comité van Toezicht Kansen voor West, zijn het bedrijfsleven (incl. MKB) en kennisinstellingen/universiteiten geconsulteerd. Uit deze consultaties bleek draagvlak voor de gekozen lijn: inzet op de 9 topsectoren, twee horizontale thema's (kennisvalorisatie en duurzaamheid) en daarnaast de aansluiting op de EU2020-doelstellingen en andere Europese programma's zoals het toekomstige onderzoeksprogramma Horizon2020. Het Bestuurlijk Overleg P4/G4 heeft dit bekrachtigd. De houtskoolschets wordt ter validering besproken met de topsectorenteams van het rijk.

Tijdpad

November 2012	Bespreken Concept S3 in Comité van Toezicht Kansen voor West
28 november 2012	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer ter voorbereiding van de Concurrentieraad 10 en 11 december
30 november 2012	Plenaire vergadering van het Comité van de Regio's en stemming over de rapporten EIP Landbouw en Biobased Economy
December 2012	Plenaire stemming rapport rapporteur Markkulla over Horizon 2020 in Europees Parlement
Januari 2013	Evaluatie deelname Regio Randstad in ERRIN netwerk
2013	Opstellen nieuwe Operationeel Programma EFRO
Eind 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met het Operationeel Programma, incl. bijlage Smart Specialisation Strategy (zie fiche Toekomst Regionaal Beleid)
Eind 2013	Vaststelling in Brussel van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indiening Partnerschapscontract inzet structuurfondsen en oplevering operationele programma's 2014-2020.
Eind 2013	Aanname van de wetgevende kaders voor Horizon 2020 in Europees Parlement en Europese Raad
2014	Start nieuwe Europese programmaperiode